

Payí Jemiso eajínarini.

Payí rina ámá Jisasomi dijí wikkwíroarigíáyo mixí uxídowárariñagía náni ami ami numiamoro wí ejí nimóniro aji apí apimi urínigíáyí náni Jemiso eajínarini. Xewanijo náni áwaníjí pírániñí miriniñí ejagi aí “Jisasomi xogwáo, Jemisoyí riniñoríani?” wiawiariñwáorini. Jisasoyá siyikí imónigíá Jerusaremi ñweagíáyo wipeñweagíá seáyi e imóniñorini (Wáí wurimeiarigíáwa 15:13, 21:18). Jisaso rixa ajiñami nipeciyimáná xwiogwí rixa obaxí onimiápi nipwémáná ejáná Jono ámá wí “Jisasomi dijí wikkwíroariñwini.” niriro aí omí pírániñí nuxídiríná epaxípi tíni xixeni mé yarigíápi náni aráfí niwiri náni ayí re oyaiwípoyiniri “Jisasomí pírániñí nixídiríná epaxípi, ayí ripiríani? Ripiríani?” oyaiwípoyiniri payí rina niriri eajinigini.

1 ¹Jemisoni —Nioni Gorixomi tíni Jisasí Kiraisomi tíni xináiníniñí nimóniri omiñí wiiariñá wonirini. Nioni payí rina gí ámá Jisasomí dijí wikkwíroarigíáyíné náni —Seyíné gwí bi bi wé wúkaú sikwí waú apiyíné wí ejí nimóniro ñweagíáyínérini. Ayíné náni payí rina neari yayí seawárénapariñini.

“Iwamíó neaíwapiyarigíápi ejí neaeámixipaxírini.” uriñí nánirini.

2-3 Gí niriñímeáyíné, seyíné rixa nijíá ripí imóniñoi. Jisasomi dijí niwikkwíroróná ejí neániro ría xídarijoñiri iwamíó seaíwapiyíápími xwámámí niwiéra nurónayí, xeanijí ría tíñí ríwíyo seaímeaníápími ení xwámámí wipaxí imónipíriárini. Seyíné nijíá e imóniñagía náni xeanijí xixegní seaímeáaná kíkímí mimóní “Dijí niíá neaininíápi náni ría neaímeaarini?” yaiwírixini. ⁴ Ámá xeanijí wikkárarigíápími xwámámí niwiéra núíasáná imónipaxí imóniñípi seyíné ení axípi imónipíriá náni xwámámí niwiéra úrírixini. E neróná Gorixo gí ámá e imónírixiniri wimóniñípi bi mimúró nipini pírániñí niyipáróminiróná wé roárinigíáyíné xixení e imónipíriárini.

“ ‘Dijí emí saímí mimojini.’ niseaimóniríná
Gorixomi rixijí urírixini.” uriñí nánirini.

⁵ Sini dijí nipikwini émí saímí mimoariñí go go “Xeanijí nímeaarijípi, ayí apí náni ría nímeaarini?” miyaiwipa nerínayí, xewanijo Gorixoyá

dijí tíni dijí émí saímí e mopaxí oimónimini omi rixijí uríwinigini. Gorixo ámá niyoní yaní niwiríná símí tíni miwí yaní ewanií nimóniri xwéni míni wiarijo ejagi nání ananí rixijí uríwinigini. ⁶E seararijagi aí rixijí nuriríná dijí bì biaú nímorí “Gorixo aga nepa niniapiniríeniñoi? Miniapipa eniríeniñoi?” miyaiwí aga xixeni dijí niwikwírománá “Nepa xixeni niapipaxorini.” niyaiwiri rixijí uríwinigini. Ámá dijí bì biaú moariní go go rawirawayo imeamíkwí neríná iminí nixemi uri nixemi bìri yarijípíniñi imónijagi nání ⁷ámá óniñí imónigíayí bì re miyaiwipa éírixini, “Gorixomi rixijí uráná o anani niniapiníñoi.” miyaiwipa éírixini. ⁸Ámá ayí dijí nimoróná ná bini mamó dijí naíroayiri nero moro amipí eni neróná “E oemini.” yaiwííápíni mé xegí bì xegí bì ero yarigíayí ejagi nání e miyaiwipa éírixini.

Ámá díwí ikeamónigíayí tíni amipí mimúrónigíayí tíni apiaú nánirini.

⁹Segí sérixímeá díwí ikeamónigíayí re niyaiwiro miñí síjá meakíníírixini, “Nioni Jisaso neaijípimi dání Gorixo seáyi e nimixijoniríani?” niyaiwiro miñí síjá meakíníírixini. ¹⁰E nerí aí sérixímeá amipí wí mimúrónigíayí re niyaiwiro miñí síjá meakíníírixini, “Nioni Gorixoyá sijwíyo dání sa ikwiáriniñáoniríani?” niyaiwiro miñí síjá meakíníírixini. Ará siyí piyí nerí piéroarijípa ayí eni anijí miñweá axípi apaxí mé pepírá ejagi nání rarijini. ¹¹Seyíné nijíárini. Sogwí xaíwí niwepíniri naniríná ará yeáyí yikiáráná xegí siyípi piyí nerí nipérierinowiríná xámi awiaxí imónijípi sini mimóní xwiríá inaríñirini. Ámá amipí wí mimúrónigíayí eni “E neríná ámi bì tíni bì tíni nímeapaxirini.” yaiwiarigíápi sini nixída nuróná sini mé nero axípi e pepíráirini.

Íwí oépoiniri wímeaaríñípi nání urijí nánirini.

¹²Ámá Gorixomi xídarijagía nání xeanijí wímeaaríñí nípimini xwámámí niwiéra núíasáná ejáná Gorixo yayí niwimori dijí niyimijí imónijípi —Api nání níriríná “Ámá nioni dijí sixí niyarigíá giyí giyo mini wimíárini.” riniñípirini. Yayí niwimoríná dijí niyimijí api sixí umímoniá ejagi nání ámá xeanijí wííayo xwámámí yarigíayí Gorixoyá dijí tíni yayí wipaxíyírini. ¹³Ámá xeanijí wímeaaríñá re miripa éírixini, “Gorixo nioni íwí oeniri xeanijí api níwapiyírini.” miripa éírixini. Ayí ripi nánirini. Gorixo ámá wí xíomí íwí oeniri wíwapiyipaxí mimónijorini. Xíomí eni ámáyo íwí oépoiniri wíwapiyarijomani.

¹⁴Oweoi, nene newaniñene wine wine pípi nání nineaimóniríná íeapá nineainirijípimi dání íwí oépoiniri nearípeaarijírini. ¹⁵Apixí niaíwí agwí nerí xirarigíápa íeapá neainarijípi niaíwí agwíniñí nerí íwí ayí niaíwíniñí xirarijwárini. Íwí ayí niaíwíniñí nixirimáná niaíwí xwé iwiaroarijípa íwí yáríwápimi dání níperane anínaríjwárini.

16 Gí nirixímeáyíné, diŋí sixí seayiŋáyíné, nioni re searíápi, “Seyíné íwí oépoyiniri seaíwapiyariŋípi pípmi dání mariáí, apimi dání seaíwapiyariŋírini.” searíápi píni niwiáriro yapí méwapnípani. 17 Pí pí nají imóniŋípirani, pí pí awiaxí imóniŋípirani, gimi dání mariáí, ajnámí dánini neáimeaariŋírini. Ápo Gorixo —O pí pí ajnámí wíá ónariŋípi náni míkí ikiŋorini. Sogwí onapámigí niniríná sepiá imóniri ripíwí imóniri yariŋípa nimóniri ámi xegí bì imóniri xegí bì imóniri yariŋomani. Oní amipí awiaxí imóniŋípi anipá neaiapariŋírini. 18 Amipí o imixiŋípi nipimini dání ná biní ayí nene aiwá niwákwíni miníniŋí oimóniŋpoiniri xewaníjo “E éimigíni.” wimóniŋípimi níxídiniri oyá xwiyía nepa imóniŋípimi dání nene neaemeajírini.

**“Xwiyíápi xixeni aríá niwiro neróná ripi
ripi yarigíárini.” urijí nánirini.**

19 Gí nirixímeáyíné, diŋí sixí seayiŋáyíné, api nipini nioni searíápi seyíné rixa njíjá imóniŋagía aiwi ripi osearimini. Aríá owianeyiniro siŋwí naniro aí apaxí mé niwiápñimearo xwiyía mirípani. Wikí ení ajnámí mónpípani. 20 Ámá wikí nóniro neróná wé róniŋí Gorixo wimónarinjípi tíni xixeni miyárařigía ejagi náni rariŋini. 21 Ayináni segí íwí sini yayarigíápi —Bi náni “Onimírári.” yaiwiřagía aiwi nipini piaxíniŋí seaeánariŋípirini. Api nipini emi mimeámí nero seáyi e mimónipa neróná xwiyía ámá aiwá íwíá urarigíápa segí xwioxíyo Gorixo íwíániŋí seauráriŋípimi —Xwiyía api seaeríkiemeapaxí imóniŋípirini. Apimi nimíminiro “Pírániŋí oxídimini.” yaiwířixini. 22 Yapí néwapníro “Xwiyía api aríáni niwiranéná apáni yariŋwini.” miyaiwí “Api pí pí ríniŋípi tíni xixeni oxídaneyi.” niyaiwiro xixeni e éřixini. 23 Ayí ripi náni searariŋini. Ámá xwiyíápi aríá niwiro aí xixeni méřayí, ayí ámá xixéáyo gí símímaŋí arige ríá imóniniri siŋwí onimiápi aineníyo yapi imóniŋoi. 24 Xegí símímaŋíyo xixéá tíni siŋwí nainenimi numáná apaxí mé “Gí símímaŋí e ríá imóniní?” yaiwířípi náni aríá ikeamoariŋorini. 25 E neri aí ámá nyí ikaxí awiaxí imóniŋípimi —Api íwí yariŋwápimi dání gwíniŋí neayáriŋípi neálkweawáripaxí imóniŋípirini. Ámá apimi anijí siŋwí agwí niwiniro xídarigíáyí óniŋí wí mimóniŋoi. Aríá niwiróná diŋí aríá mikeamó pí pí ríniŋípi tíni xixeni níxídiro yaríná Gorixoyá diŋí tíni yayí winipaxí imóniŋípi wímeanírári. 26 Ámá wo xegí manjíyo dání nisaniri miripa neri aí “Nioni Gorixomi pírániŋí níxídíri yariŋáonirini.” niyaiwinířinayí, xewaníjo yapí éwapnínarini. Xewaníjo “Gorixomi pírániŋí níxídíri yariŋini.” niyaiwiníri yariŋípi eni rániŋí imónini. 27 Ámá negí ápo Gorixo “Ayí siyikwí míni egíáyí nioni pírániŋí níxídariŋoi.” wiaawiřiŋíyí ripi yarigíárini. Uyípeayí ikeamónariŋagía niwiniróná arírá wiro apíxí aníwa ikeamónariŋagía niwiniróná arírá wiro ayá udunipaxí ámá Gorixomi mixídarigíáyí yarigíápi nene eni xe oneaxímeaníri miyaiwipa ero yarigíárini.

“Wíyo wé íkwiajwíyo ujwíráriro wíyo paimimí
wiro mepani.” urijí nánirini.

2 ¹Gí nirixímeáyíné, seyíné negí Áminá Jisasí Kiraisomi —O Gorixo nikíniri ḥweanjípi tíni xixeni nimóniri ḥweajorini. Omi dijí niwikwíroróna seáyi e imónigíáyo wé íkwiajwíyo ujwíráriro sipí imónigíáyo paimimí wiro mepa éfríxini. ²Ayí ripi seararijini. Seyíné Gorixomi yayí wianiro náni awí eánigie ámá waú —Wío amipí wí mimúróniorini. Rapirapí awiaxí niyíniri wé ramaxí sínjá gorí tíni imixinijíwá íkíkí ninimáná íwiapíorini. Wío amipí mayí sa ikwiáriniijí imóniorini. Rapirapí kífí óí miní yáriñú niyínimáná íwiapíorini. ³Awaú íwiapáná seyíné rapirapí awiaxí yíniñomí ayá tíni yayí niwiro “Símí re íkwiajwí nañí imónijí rinami ḥweai.” uriro amipí mayí sa ikwiáriniijí imónioromi “Xwíá yáni jíferani, negí sikwí tíni rerani, ḥweai.” uriro nerónayí, ⁴“Apimi dání meyírónipa yariñwini.” riseaimónarini? Oweoi, sewaniñýíné rixa neyíróniro “Wiene seáyi e imóniri wiene sipí imóniri ejwini.” niyaiwiróná ámá opisí anjyo dání xwírixí yaríná eyíroarigíáwa dijí ínimi nikwírónimáná eyíroarigíápa seyíné eni axípi dijí ínimi nikwírónimáná eyírónarijowa. ⁵Gí nirixímeáyíné, dijí sixí seayinjáyíné, aríá nípoyi. Gorixo ámá xíoyá imónírixiniri íá niyamixiríná ámá xwíá tíyo dájí niyiyá sijwíyo dání ámá amipí mayí sa ikwiáriniijí imónigíáyí dijí niwikwírorinípími dání amipí Jisaso neaiñjípi wí mimúrónigíáyí imónipíria náni íá muyamixipa ejírani? Ayí xegí xwioxíyo —E ámá xíomi dijí sixí uyarigíáyo “Níjweapírárini.” urijerini. E ḥweárixiniri íá muyamixipa ejírani? ⁶Seyíné e neróná ámá sa ikwiárinigíáyo ayá wimoarigíárini. Ámá xeanijí niseaikáriro xwírixí oumeaneyiniro ejí nápemí nuro opisí anj tíñi e seawárarigíáyí giyírini? Ayí ámá amipí xwíá re wejípi wí mimúrónigíáyí menírani? ⁷Ayí eni yoí nañí seyíné Kiraisomi xídarinagía náni seajwírárinijípími ikayíwí mumearipa yarigíárani? ⁸Seyíné ḥwí ikaxí negí mixí ináyí Jisaso nearijí Bikwíyo re níriniri eánijí ripi, “Jiwaniñoxi náni dijí sipí inariñípa ámá sijwí winígi giyí giyo eni axípi wíírixini.” níriniri eánijí apí xixeni nixídirónayí, nañí yariñjoi. ⁹E niseariri aí seyíné ámá seáyi e imónigíáyo pírániñí umero sipí imónigíáyo paimimí wiro nerónayí, fwí nero ḥwí ikaxí riniñípi wiaíkiarigíáyíné enagía náni apimi dání xwiyíá meárinipaxírini. ¹⁰Ayí ripi nánirini. Ámá ḥwí ikaxí riniñí niipimini pírániñí oxídiminiri nemáná ná bimini niwiaikirínayí, xwiyíá ámá ḥwí ikaxí niipimini wiaíkííyáyí meáriníápa axípi e meárinipaxírini. ¹¹Ayí ripi náni seararijini. Bikwíyo ḥwí ikaxí re níriniri eánijí ripi, “Meánigíáyíné fwí minípani.” riþo, ayí ḥwí ikaxí “Niwiápñimearei ámá mipíkipani.” eni riþinigini. Seyíné meánigíáyí tíni fwí minipa nero aí niwiápñimearei ámá niipikirínayí, ḥwí ikaxí riniñípi wiaíkííyáyíné imónijagía náni rariñjini. ¹²Ayináni

pí pí seyíné nerónárani, nirirónárani, re niyaiwiro dijí tíni érírixini, “Ijwí ikaxí riniñípi —Api íwí yariñwápimi dání gwíniñí neayáriniñípi neaíkweawáripaxí imóniñípirini. Ijwí ikaxí riniñí apimí dání Gorixo eyeyírómi neainífriní.” niyaiwiro dijí tíni érírixini. ¹³O ámáyo eyeyírómi niwiríná ámá wigí wíyo ayá murimixí wiarigíáyo xío eni ayo ayá murimixí xixeni xwiyíá umeáriníá ejagi nání rarijini. E nerí aí wigí wníyo ayá nurimixiri wiarigíáyo xío eni ayo ayá urimixáná apimí dání xixeni roayírónipíráriñi.

Ámáyo arirá miwipa neróná “Gorixomi dijí wíkwírojwini.” rinarigíáyí nání uriñí nánirini.

¹⁴Gí nirixímeáyíné, ámá go go wíyo arirá bi miwí “Gorixomi dijí wíkwírojini.” nírinirínayí, o “Dijí wíkwírojini.” rinariñípi surímá imónini. “O ámá nání dijí sípí miwiní ‘Gorixomi dijí wíkwírojini.’ rarijípimi dánini eríkiemeánipaxírini.” riseaimónarini? Oweoi. ¹⁵Segí sérixímeá wo ámi wo iyíá nánirani, aiwá síá ayimí ninípi nánirani, díwí ikeamónariñagi niwiniríná ¹⁶amípí xío díwí ikeamónariñípi bi miní miwí re nurirínayí, “Joxi ‘Niwayiróniri ojweani.’ nimónarini. Joxi nuri riá risínini nání iyíá pániri agwí ímí riyini nání aiwá niri ei.” nurirínayí, “Amípí xío díwí ikeamónariñípi nání xwiyíá e uríápi anani arirá wipaxírini.” riseaimónarini? Oweoi, ráñiñí imóniñípini urarini. ¹⁷“Gorixomi dijí wíkwírojini.” rarijípi eni axípi imónini. Ámáyo arirá miwí sa apini nírirínayí, dijí wíkwíroariñí apí rixa ikwíkwí yini. ¹⁸E nerí aí ámá wo re nírinífriní, “Ámá wí Gorixomi dijí niwíkwíroríná ámáyo arirá wiarijagía aiwi nioní ámáyo arirá miwí Gorixomi dijíni niwíkwíroríná ‘Ayí ananirini.’ nimónarini.” Ámá wo e níriníá ejagi aí nioní omí re urimíárini, “Joxi ámáyo arirá miwí ‘Gorixomi dijí wíkwírojini.’ rarijípi nioni ‘O nepa dijí wíkwíroni.’ siaiwimi nání arige níwapiyíáná ‘Neparini.’ yaiwimífini?” nuriri ámí re urimíárini, “Joxi ‘O ‘Gorixomi dijí wíkwírojini.’ rarijípi neparini.’ níaiwiri nání ámáyo arirá wiarijípimi dání síwapiyíáná ‘O nepa dijí wíkwíroni.’ níaiwirífini.” nuriri ¹⁹re urimíárini, “Joxi dijí re niyaiwiri ikwírojini, ‘Ijwíá imónijo, ayí ná woni Gorixorini.’ Joxi dijí e níaiwiri niwíktoríná nañí yarijagí aiwi ripi nání eni dijí rímojini? Imíoyí eni dijí axípi niyaiwiro nikwíroro aí Gorixo riá ikeáriníá ejagi nání ejí ófí ikárinarigíárini.” nuriri ²⁰re urimíárini, “Majimajíá ikárinariñí roxini, ámáyo arirá miwí ‘Gorixomi dijí wíkwírojini.’ rarijípi ‘Surímá ríá imónini?’ miyaiwipaxoxírani? ²¹Ejíná negí arío Ebiríamo sekaxí Gorixo uríípi tíni xixeni xegí xewaxo Aisako síná íráí noga peyiniñe dání ridiyowá eminíri yaríná Gorixo o e éípimi dání ‘Wé róniñorini.’ míráripa rejnígini? ²²Ayinání nene dijí re yaiwipaxírini, ‘Ebíríamo Gorixomi dijí niwíkwíroríná dijíni wíkwíronímani. Gorixo uríñípi xixeni neríná

wikwíronj ejagi náni dijí o wíkwíronjípi xewaniño aríá niwiri ejípimi dání yóí imónijírini.' yaiwipaxírini. ²³Ripi eni yaiwipaxírini, 'Negí arío e neríná xio náni Bikwíyo re níriniri eániñjí ripi, "Ebíráamo Gorixomi dijí wíkwíróagí náni 'Wé róniñj imónijorini.' yaiwiñinigini." níriniri eániñjípi xixeni imónijinigini. Ayináni Ebíráamo Gorixo tíni nikumixiniri emearijíwoyi ragíráriani?' yaiwiáripaxírini." urimíáriní. ²⁴Agwi seyíné nijíá re imónijoi, "Ámá 'Nioni Gorixomi dijí wíkwíronjí.' rarijípimi dánini Gorixo 'Wé róniñjorini.' rárarijímani. Xíomi dijí níwíkwíroríná xio wimónarijípi yarijípimi dání 'Wé róniñjorini.' rárarijírini." Apí náni seyíné rixa nijíá imónijoi. ²⁵Ejíná iyí ede dání wagiá Rexapíyí ríniñj —Í Josuao ámá waú aji apimi sijwí owináriipyiniri urowárénapáná nipemeámi nuri óí wíyo urowárijírini. Í eni axípi Gorixomi dijí níwíkwíroríná e éipimi dání Gorixoyá sijwíyo dání apixí wé róniñj mimónipa reñinigini? ²⁶Ayináni re ripaxírini, "Ámá dijípi sini sixí míniñjáná waráo piyí ejípa ámá Gorixo e éríixiniri wimónijípi mé dijípini wíkwíroarigíápi axípíniñj nimóniri íkwíkwí yini." ripaxírini.

"Pí pí xwiyíá rarijwápi najní ríwanigini." urijí nánirini.

3 ¹Gí nírixímeáyíné, Gorixo ámá wigí wíniyo uréwapiyarigíáyo yarijí imimí níwiríná awayini miwí eniá ejagi náni segíyí wí obaxí ámáyo ouréwapiyaneyíniro mimónipa éfríxini. ²Níneneni pírániñj oyaneýiniri éwáyí noreámioarane sípíni ikárinarijwá aí ámá mañípá tíni níriríná móreámioapa nerínayí, Gorixoyá sijwíyo dání rixa wé róniñj imónijorini. Pí pí íwí feapá winiminiri yarijípi náni eni ananí íá yamixinarijírini. ³Nene osí imani ouníri neríná yarijwápi náni dijí omoaneyi. Ainixí onimiá bi xegí mañíyo síwí íkwíráraríjwápími dání gíminí ge ouníri kinimixáná mañíni mariái, osí noní eni áminí warijírini. ⁴Ai sípixí eni xwé imóniri imijí ejí eániñjí neríná níxemi uri yarijagi aiwi omijí mearijo "Ámini oumini." níwimóniri pará onimiápi tíni aí áminí méaná áminí warijírini. ⁵Negí mañíyí eni axípi imónini. Wará nírimini náni onimiápái ejagi aí apimi dání ámá "Seayí e imónijí apí epaxonirini." níriro mixí meaknínarigíáriní.

Ai ríá bi onimiápi miroáriagí aiwi íkíá xwé bi nipini ríá nowáripaxírini. ⁶Negí mañíyí ríániñjí wearinjíyírini. Sípí bi onimiá mariái, ayá wí epaxíyírini. Negí warárími wí e ejagi aiwi wará nírimini xwiríá neaimixarijíyírini. Ríá negí mañíyo dání wearinjípi —Apí pípími dání mariái, sa ríá xwé Seteno weníárimí dání miróniñjípirini. Apí amípí nene oníná dání néra yarijwápi rímiñenjíyíneaeánarijírini. ⁷Ayí ripi seararijini. Xámi naøjí xixegíni ayí ayí, sírani, inírani, agwíáraní, iniigíyo yarijíyírani, ámá iwjí oimóniri yapemixáná ayí iwjí imónagírini. Agwi eni nene iwjí oimóniri yapemixáná anani iwjí imónarijí ejagi aí ⁸ámá go naøjí sayí yapemixarigíápa xegí mañí eni oyapemixinimíniñri neríná xixeni e epaxí imónini? "Gí mañí anijí

samiŋí niwíriri nira úimigini.” niyaiwiri aiwi wí e epaxí mimónini. Manýí sipí náni neríná kikiá bì yarijímani. Sidiŋí ámá piyí omímí yarijípi magwí ínini. ⁹ Manjípá tíni negí Áminá imóninjí ápo xwéomí yayí wirane ámá xióninjí nimóniri ḥweárixinirí neaimixíjene wíniyo ikayíwí urirane yarijwárini. ¹⁰ Ayináni mají axípámí dání yayí wirane ikayíwí urirane yarijwárini. Gí nírixímeáyíné, “Nene e neranéná ayí apánirini.” riseaimónarini? ¹¹ “Iniigí simiŋí sirírkí axíyimi dání naŋí wú meari piyaŋí eaariŋí wú meari epaxírini.” riseaimónarini? ¹² Gí nírixímeáyíné, “Íkíá pikí wiñami dání sogwí oripí wepxáfrini.” riseaimónarini? “Wainí uraxí wirími dání íkíá pikí sogwí wepxáfrini.” riseaimónarini? “Iniigí simiŋí iwamá tíŋí meaariŋí wúmí dání ámí iniigí naŋí wepxáfrini.” riseaimónarini?

**Ámá diŋí émí saímí Gorixo tíŋími dáŋípi
moarigíáyí yarigíápi náni uríŋí nánirini.**

¹³ “Nioni diŋí émí saímí mori njíjá imóniri ejáonirini.” yaiwinarigíá giyí giyí nene “Ayí wigí yaiwinarigíápi tíni xixeni iyí rimónijoí?” wiaiwaníwá náni woxini woxini nemeríná awayini nimónimáná naŋí ero diŋí émí saímí nimómáná naŋí ero yarigíápimi dání api nene neaívapiyírixini. ¹⁴ E neri aí segí xwioxíyo dání wíyo sipí diŋí ayá wí ríá tíŋí wiaiwiro nionini seáyi e oimóniminíri imímí wiyo nerónayí, diŋí xeŋwí e nímoróná seyíné nepa imónigíápi rití niniro mixí mimeakfnipa érírixini. ¹⁵ Ámá wigí wíniyo sipí e níwikáriróná “Diŋí émí saímí nímorane yarijwini.” yaiwinarigíápi, ayí aŋínamí ḥweajoyá diŋíyo dání niyaiwiyo yarigíámaní. Diŋí ámá Gorixomi mixídarigíáyo dání imóniri ámá Gorixo náni diŋí wí mimó wiwaniŋíyí nánini móñarigíáyo dání imóniri ejípirini. Obíyíyáyo dání eni imóniri ejípirini. ¹⁶ Ayí ripí náni searariŋini. Ámá wigí wíniyo sipí diŋí wiaiwiro nionini seáyi e oimóniminíri imímí wimixiro yarigíáyí ejánayí, ámá pírániŋí miŋweá uyínií nero sipí xixegíni néra warigíá ejagi náni searariŋini. ¹⁷ E neri aí ámá diŋí émí saímí aŋínamí dáŋípi nimoro yarigíápi aga xegí bì imónijagi náni ayí ripí yarigíárini. Xámi siyikwí míní ero wigí wíniyí tíni xepixepá míroní mepí tñiro awayini yapenijí imóniro wigí wíniyí xwiyíá uráná pírániŋí aráfá niwiro diŋí yaikiroro wíniyo wá bì onímiápi miwianí xwapí ayá wí niwianiróná íkíá naŋína sogwí obaxí wearijíyí yapi nimóniro wíniyo wiyo wíniyo símí símí e mumé nero naŋí ero sipí ero mepa ero yarigíárini. ¹⁸ Ámá wigí wíniyí tíni xepixepá míroní mepí tinarigíáyí e yarigíápimi dání ámá aiwá omijí iwiá néra warigíápa nerónayí, wé rónijí yarigíápi aiwá xwé píripíri inariŋípíniŋí imóninijoí.

**“Seyíné sipípi neríná Gorixomi símí tíni
wiarigíáyíné imónijoí.” uríŋí nánirini.**

4 ¹ Segí mixí riniro mixí iniro yarigíápi míkí píyo dání inarigíárini?
“Apí meapaxonirini.” niyaiwiyo feapá seainariŋípi —Apí segí

xwioxíyo dání seyíné tíni mixnínjí inarigíápirini. Þeapá seainarijí míkí apimi dání seyíné segí wíniyí tíni mixí ríniro mixí iniro yarigíá meniraní? ²Seyíné amipí wí náni “Omeámíni.” niseaimóniri aí meapaxí mimónipa nero náni “Ámá opikímini.” yaiwiarigíárini. Amipí bi sijwí fwí niwíniríná mimeapaxí nimóniro náni mixí nímépero mixí rinarigíárini. Seyíné “Pí náni nene neaimónarijípi mimeapa yarijwáríani?” miywipani. Gorixomi rixijí muripa nero náni mimeaarigíárini. ³E neri aí segí seaimónarijípi náni Gorixomi rixijí nuriríná dijí nañí nixirimáná mé segí Þeapá seainarijípi oyaneyiniri rixijí urarigíá enjagi náni Gorixo wí aríá xixení niseairí miseaiapariní. ⁴Gorixomí píráninjí dijí miwikwíropa neróná xídiro píni wiáriro nero náni íwíninjí inarigíáyíné, seyíné nijíá ripí sini mimónipa rejoi, “Ámá Gorixomi mixídarigíáyí tíni nawíni nikumixiníro emearigíáyí, ayí Gorixoyá símí tíni inarigíáyí wí imóniñoi. Ayináni giyí giyí ‘Ámá Gorixomi mixídarigíáyí tíni nikumixiními oememini.’ niwimóniríná wiwaniñiyí Gorixo tíni símí tíni inarigíáyí imixinarijoi.” Seyíné nijíá apí sini mimónipa rejoi? ⁵Seyíné dijí re riyañiñoi, “Bíkwíyo re níriníri eániñí ripí, ‘Gorixo xegí kwíyí negí xwioxíyo sixí neayiñípími píráninjí susnínjí memeariñírini.’ Bíkwíyo e níriníri eániñípi surímá ríniñi.” riyañiñoi? Oweoi, Gorixo xegí kwíyípí ámá xío tíni símí tíni inarigíáyo wí wipaxí menjagi náni rarijini. ⁶E niseairí aí Gorixo ayá nineawianiríná xwapí ayá wí neawianarijagi náni Bíkwíyo re níriníri eániñi, “Wárixá imónarigíáyo Gorixo píri rakiri ámá ‘Siyikwíniñí imóniñwini.’ yaiwinarigíáyo wá wianiri yarijorini.” eániñagi náni ⁷Gorixomí simajwíyóniñí yeáyí wuríniro obo xórórí neainigíniri xaíwí éí niroro o tíni mixnínjí iniro érírixini. O tíni mixnínjí inaríná éí niseanimi unírárini. ⁸Seyíné Gorixo tíáminí úrírixini. E nerínayí, xío ení seyíné tíáminí binírárini. Ámá fwí yarigíáyíné, seyíné “Arige neri Gorixo tíáminí uminiréini?” niseaimóniríná sikí wéyo xénijáná okwíriniminíri igíá eánarigíápa axípi nero segí fwí yarigíápi ení okwíriniminíri igíá eánpoyi. Ámá dijí bi biaú xirigíáyíné, seyíné “Arige neri Gorixo tíáminí uminiréini?” niseaimóniríná saxí sikí mayí oíníri yarijwápa segí xwioxíyo ení dijí sipípí tíni nixiríri yarigíápi api ení sini neaíniniginíri saxí sikí mayí ínarijípániñí imixinípoyi. ⁹Segí fwí yarigíápi náni dijí sipí niseairí xwiríá nimóniro ñweápoyi. Ripíá seyíné rarigíápi píni niwiárimáná segí fwí yarigíápi náni ámixíá époyi. Diñí niíá seainarijípi píni niwiáriro kipijí yinípoyi. ¹⁰Gorixoyá sijwíyo dání siyikwípiayínéníjí imixinípoyi. Seyíné e eánayí, o seamfeyoanírárini.

“Sérixímeáyo xwiyíá mumearipani.” urijí nánirini.

¹¹Gí nírixímeáyíné, seyíné xwiyíápai miñwirárinípa érírixini. Ayí ripí nánirini. Ámá giyí giyí xexirímeáyo xwiyíápai niñwirárirónárani, xwiyíá numearirónárani, ayí ayoni murarijoi. Ñwí ikaxí Jisaso riñípimi

eni xwiyáfpai ḥywiráriro xwiyá “Ayí nipikwini mirinini.” umearirónijí yarijoi. ḥywí ikaxí rijípmi xwiyá numearirínayí, ḥywí ikaxí rijípi tñi xixeni mé xwiyá umeararigíyíné nimóniri yarijoi. ¹² Ámáyo ḥywí ikaxí uriri xwiyá umeariri epaxo, ayí ná woni Gorixorini. Ámáyo yeáyí uyimixemeari xwiría wikixeri epaxo ná woni o ejagi aí “Negí wíniyo xwiyá umearipaxenerini.” yaiwiarigíyíné giyínéríani?

“Mixí mixínipani.” urijí nánirini.

¹³ Ámá Gorixo náni dñí mímó re rarigíyíné, “Agwirani, wíárínárani, aíjí xwé apimi náni nurane xwiogwí wo e niywearanéná kodíreakí nerane nigwí xwé meaníwárini.” rarigíyíné pírániijí aríá nípoyi. ¹⁴ E rarigíyíné wíáríná seaímeaníápi náni nijíá nimónimáná rirarijoi? Seyíné píniijí imónijoi. Seyíné sijwiría xeniajwí yarijípíniijí imónijoi. Bi onimiápi niywéamáná apaxí mé anipá imónarigíyínérini. ¹⁵ Ayináni seyíné e miripa nero Gorixo náni dñí nimoro ripíni nirirónayí, “Ámináo xe niywearnare ripí yaníwáríani? Ripí yaníwáríani?” nirirónayí, ayí ananiríni. ¹⁶ E niseariri aí wárixayíné nimónimáná e wí mirí mixí kínarijoi. Mixí kínarigíá apíniijí imónijí nipíni sipírini. ¹⁷ Ayináni ripí osearimini, “Ámá nijíá re nimóniro aiwi, ‘Nioni nañí imónijípi neríná ayí e epaxírini.’ Nijíá e nimóniro aiwi api e mepa yarigíá giyí giyí, ayí rixa íwí nero náni xwiyá meárinipaxípi yarijoi.” osearimini.

Amipí wí mimúrónigíáyo erirí wiñí nánirini.

5 ¹ Agwi amipí wí mimúrónigíáyo erirí bi seaimípi aríá nípoyi. Íkíniijí sipí seaipaxí seaímeaníápi náni ḥywí earo “Yeyí” riro époyi. ² Ayí ripí náni seararijini. Segí amipí ayá tñíjípi rixa didímí ináripi rapirapí ení rixa kwinumiijí nowáriri ení. ³ Sínjá gorí tñi siripá tñi nigiyí mikipaxí imónijagi aí segí awí eámeámí yarigíápi rixa nigiyí kini. Síá Gorixo ámá niyoní mí ómómiximí eníáyimi nigiyí kiñí api segí sipíí niwiéra warigíápi sijáni piaumimí eri riá íkíáyo nowárarinípa segí waráyo ení nowáriri enírárini. Síá yoparíyí tñíjí ríná amipí ayá tñíjípi tñi nigwí tñi mimeámí yárarijagia aí ⁴ pírániijí aríá nípoyi. Nigwí ámá omijí seaiiarigíáyí tñi aiwá seamiiarigíáyí tñi nigwí omijí seaiiáná “E seaiapaníwárini.” nuríro yoí urigíápi —Api niwiróná bi niwákwiro sini fá xirarigíápirini. Api ríaiwá réniijí rinarijini, “Ámá ayí sipí e yarigíárini. Sipí e yarigíárini.” Ríaiwá éniijí rinarijípi Gorixo —O aijnámi dání simijí wínigíawayá Ámináorini. O rixa aríá wini. ⁵ Amipí wí mimúrónigíáyíné, seyíné xwíá týo niywearná sirí muní niywearnare pí pi segí feapí seainarijípmi dánini néra warigíárini. E neróná ámá odipí iwanjí ejí wimi náni oimóniri aiwá xwé niwiro imixarigíápa síá Gorixo xwiría seaikixeníáyi aijní oneaímeaniri sewanijíyíné axípi e imixinarijoi.

6 Ámá wé róninjí yarigíáyo seyíné xwiyíá numeáriro pikariñagía aiwi wíniyí eni wí pírí searakianiro miyariñoi.

**“Dijí sící nínirane Ámináo nání wenijí nerí
ŋweáwanigini.” urijí nánirini.**

7 Ayináni, gí nirixímeáyíné, Ámináo xegí dijí tíni óí neaimówiniginiri xio weapiné nání wenijí nero ŋweárixini. Aiwa omijí yarigíáyí aiwá iwíá nurárimáná yarigíápi nání dijí mópoyi. Iniá eari sogwí aníri neríná aiwá xwé imixinía nání wenijí nerí niŋwearína yóí nerí xegípi óniñjí oneaimoniri wenijí nerí ŋweařigírini. 8 Ámináo weapiníayí ajwí ayo enagi nání seyíné eni axípi xe óí oneaimówiniginiri dijí sící níniro wenijí nero ŋweárixini.

9 Gí nirixímeáyíné, Ámináo xwiyíá mineameáripa éwiniginiri anijúmí ikaxí mírinipa éřixini. Ai eyeyíromí nineairíná xwiyíá neameáripaxí imónijo ajníni biiimiginiri rixa íwí e rónapiñagi nání rariñini.

10 Gí nirixímeáyíné, wíá rókiamoagíawa —Awa Ámináo xegí xwiyíá onurimeípoyiniri urowárénapáná nibiro oyá xwiyíápi wuriyigíawarini. Awa ámá wí xeanijí wilkáráná xwámámí niwiróná egíápi seyíné nání siŋwepigí seaigíá enagi nání axípi e nero xídípoyi. 11 Ai Gorixomi dijí wilkwírojwaéne dijí re yaiwariñwárini, “Ámá ejínañí xeanijí wilkáragíá aí xwámámí wííyí Gorixoyá dijí tíni yayí winipaxí imónigíáyírini.” yaiwariñwárini. Seyíné Jopo yagípi nání rixa aríá niwiro omí xeanijí niwiéra úíápími xwámámí niwiéra núisáná ejáná Ámináo ámi nají wiíáná wímeanjípi nání nene nijjíá e imónijagwi nání re yaiwíjwini, “Ámináo ámá nání wá wianiri ayá urimixiri neríná bi onimiápi ayíkwí miwí ayá wí wiariñorini.” yaiwíjwini.

“Síŋá romí dání rirariñini.” muripa éřixini.” urijí nánirini.

12 Gí nirixímeáyíné, amípí searariñápi “Oxídípoyi.” ninimóniri aiwi ripí aŋipaxírini. “Nepa nírarini.” oyaiwípoyiniri nuriróná aŋínamí dániraní, xwíárimí dániraní, amípí wíyo dániraní, aga muripa éřixini. Seyíné nioní e searíá apimi dání ráná Gorixo pirí seamamoniginiri ámáyo “Nemíini.” nuriróná apini urířixini. “Nemiméini.” nuriróná apini urířixini.

Gorixomi anijí miní rixijí urířixiniri urijí nánirini.

13 Segíyí go go ríniñí nímeárínayí, Gorixo arírá oniniri rixijí uríwinigini. Segíyí go go dijí niſá niwinirónayí, Gorixomi yayí numerí soŋí umearíwinigini. 14 Segíyí go go simixí niwerínayí, Jisasoyá siyikí imónigíáyíné seaipeŋweagíawami “Eini.” urířixini. Awa nibiro Ámináoyá dijí tíni ámi wará oininiri rixijí wuriyiro raní bi tíni xwíá earo éřixini. 15 Awa rixijí nuriróná dijí niwíkwíroro urarigíápími

dáni Ámináo ámi naŋí wimixiníárini. Simixo íwí bì eni ejo ejánayí, yokwarímí wiinfárini. ¹⁶Ayináni, simixí píni seawiáriri Gorixo naŋí seaimixíri enía náni segí íwí éíápi náni waropári iniro Gorixomi xixe rixijí wurimeiri inífrixini. Rixijí wé rónijí imónigíáyí wuriyarigíápi, ayí anani ámáyo arirá wipaxí ejagí náni rarijini. ¹⁷Ejíná wíá rókiamoagí Irajao ejípi náni diŋí mópoyi. O ámá nenénijí imónijo aiwi iniá meapa oeniri Gorixomi rixijí ejí tíni uráná oyá diŋí tíni xwiá tíyo iniá meapa nerí xwiogwí waú wo nipwémáná ejáná ámi emá wé wíumi dáŋí wo eni pweŋinigini. ¹⁸O iniá ámi oeaniri Gorixomi rixijí uráná iniá xwiá tíyo nearí aiwá yapiŋinigini.

**“Sérixímeá wí xeŋwíni yariŋagía niwiniróná
yumiŋinípoyi.” urijí nánirini.**

¹⁹Gí nirixímeáyíné, segíyí wo ámá xegí imónijí wo Gorixoyá xwiyíá nepa imónijípi píni niwiárimi xeŋwíni yariŋagi niwinirí ámi Gorixo tíámini obiniri nipemeámi níbirínayí, ²⁰re mówinigini, “Xexirímeá íwí aríki yarigíáyí wigí íwí yarigíápi píni niwiáriro ámi Gorixomi diŋí owíkwírípoyiniri yumiŋiní go go, o ayí annímixinaniro yarigíápimi dáni eríkiemeánipíri náni erí íwí xwapí éíápi rití inipíri náni erí yariŋorini.” mówinigini.